

قصاص

از شرح لمعة (الروضۃ البهیة)

تألیف:

شیخ شهید زین الدین بن علی ملقب به شهید ثانی

ترجمه، شرح و توضیح

دکتر اکبر نایب زاده

عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی

سرشناسه	: نایب زاده، اکبر، ۱۳۳۴-
عنوان قراردادی	: الروضه البیه فی شرح اللمعه دمشقیه. فارسی - عربی. برگزیده. شرح اللمعه دمشقیه. فارسی - عربی.
عنوان و نام پدیدآور	: قضاص / زین الدین بن علی شهید ثانی؛ ترجمه، شرح و توضیح اکبر نایب زاده.
مشخصات نشر	: تهران: خرسندی، ۱۴۰۲
مشخصات ظاهری	: ۱۵۲ ص.
شابک	: 978-600-114-481-3
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
یادداشت	: فارسی - عربی. این کتاب شرحی بر بخش قضاص کتاب «الروضه البیه فی شرح اللمعه دمشقیه» تألیف شهید ثانی که خود نیز شرحی بر کتاب «اللمعه دمشقیه» تألیف شهید اول است.
یادداشت	: کتابخانه / نمایه.
موضوع	: شهید اول، محمد بن مکی، ۷۳۴-۷۸۶ق. اللمعه دمشقیه - - نقد و تفسیر
موضوع	: شهید ثانی، زین الدین بن علی، ۹۱۱-۹۶۶ق. الروضه البیه فی شرح اللمعه دمشقیه - - نقد و تفسیر
موضوع	: فقه جمعری - - قول حق. قضاص (فقه)
شناسه افزوده	: شهید اول، محمد بن مکی، ۷۳۴-۷۸۶ق. اللمعه دمشقیه. برگزیده. شرح
شناسه افزوده	: شهید ثانی، زین الدین بن علی، ۹۱۱-۹۶۶ق. الروضه البیه فی شرح اللمعه دمشقیه. برگزیده. شرح
رده‌بندی کنگره	: ۱۴۰۲ / ۴۳۳۶۷۳ ل ۸۰ / ۹ ش / ۱۸۲ / ۳ BP
رده‌بندی دیویی	: ۲۹۷ / ۳۲۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۹۴۵۰۷۳

انتشارات خرسندی

خیابان انقلاب، خیابان فلسطین، خیابان لبافی نژاد، بعد از تقاطع خیابان دانشگاه، پلاک ۱۷۴، واحد ۲

تلفن ۵-۶۶۹۷۱۰۳۴ و ۵-۶۶۴۹۰۵۸۴

پست الکترونیک: Khorsandy.pub@gmail.com

سایت اینترنتی: www.Khorsandypub.com

قضاص

تألیف: شیخ زین الدین بن علی ملقب به شهید ثانی (شهادت ۹۶۵ هـ. ق)

ترجمه، شرح و توضیح: دکتر اکبر نایب زاده

چاپ دوم: ۱۴۰۲ - تیراژ: ۲۰۰ جلد - قیمت: ۹۰۰.۰۰۰ ریال

ISBN: 978-600-114-481-3

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۱۴-۴۸۱-۳

فهرست

- ۱- تعریف لغوی قصاص ۱۱
- ۲- قصاص نفس ۱۲
- ۳- تعریف قتل عمد (موجب قصاص) ۱۲
- ۴- آگاه بودن ۱۳
- ۵- عدوانی بودن ۱۴
- ۶- کشتن مرتد ۱۵
- ۷- کشتن غیر برابر ۱۶
- ۸- تعریف عمد بودن قتل ۱۶
- ۹- با قصد قتل عمد است ۱۷
- ۱۰- ضرب مکرر ۱۸
- ۱۱- موجب بیماری شود ۱۸
- ۱۲- در آتش بیاندازد ۱۹
- ۱۳- در آب زیاد بیاندازد ۲۰
- ۱۴- بر اثر جرح بمیرد ۲۱
- ۱۵- از بلندی خود را به روی کسی اندازد ۲۲
- ۱۶- مسموم کند ۲۳
- ۱۷- چاهی بکند ۲۳
- ۱۸- به دریا بیاندازد ۲۴
- ۱۹- سنگی را به سوی او تحریک کند ۲۵
- ۲۰- جلو شیر بیاندازد ۲۵
- ۲۱- با مار او را بگزاند ۲۵
- ۲۲- به چاه بیاندازد ۲۶

- ۲۳- به دروغ علیه او شهادت دهد..... ۲۶
مسائلی است
- ۲۴- مسأله اول: اکراه به قتل..... ۲۷
- ۲۵- شخص عاقل و بالغ را اکراه کند..... ۲۷
- ۲۶- بچه غیر ممیز یا دیوانه را اکراه کند..... ۲۸
- ۲۷- اکراه در کمتر از قتل..... ۲۸
- ۲۸- فقط قتل استنناست..... ۲۹
- ۲۹- مسأله دوم شرکت در قتل..... ۳۰
- ۳۰- ولی دم حق قصاص همه آنان را دارد..... ۳۰
- ۳۱- سه نفر یک نفر را بکشند..... ۳۱
- ۳۲- اگر یکی از آنان را قصاص کند..... ۳۲
- ۳۳- از اولیاء دم برخی دیه بخواهند..... ۳۳
- ۳۴- مسأله سوم شرکت مرد و زن در قتل..... ۳۴
- ۳۵- دو نفر زن یک مردی را بکشند..... ۳۴
- ۳۶- دو نفر خنثی یک مردی را بکشند..... ۳۴
- ۳۷- چند نفر زن یک مردی را بکشند..... ۳۵
- ۳۸- یک مرد یک زن یک مرد را بکشند..... ۳۶
- ۳۹- عقیده شیخ مفید در مسأله..... ۳۷
- ۴۰- هر دو را بخواهد قصاص بکند..... ۳۸
- ۴۱- مسأله چهارم: چند نفر برده مرد آزادی را بکشند..... ۳۹
- ۴۲- برده‌ها بر مبنای قیمت حساب می‌شود..... ۳۹
- ۴۳- مسأله پنجم: آزاد و برده‌ای مردی را بکشند..... ۴۰
- ۴۴- اگر آزاد را بکشند..... ۴۰
- ۴۵- اگر برده را بکشند..... ۴۱
- ۴۶- اقوالی دیگر هست..... ۴۲
- ۴۷- برده و زن مردی را بکشند..... ۴۲

- ۴۸- زن و ختی مردی را بکشند..... ۴۳
- ۴۹- در شرایط قصاص..... ۴۴
- ۵۰- شرط اول تساوی در آزاد و برده بودن..... ۴۴
- ۵۱- زن را برای مرد می‌کشند و چیزی نمی‌گیرند..... ۴۵
- ۵۲- مرد را با پرداخت نصف دیه برای زن قصاص می‌کنند..... ۴۵
- ۵۳- قصاص اعضاء مرد برای زن..... ۴۶
- ۵۴- زن تاثلث دیه کامل مرد، برابر قصاص می‌کند..... ۴۶
- ۵۵- روایات مسأله..... ۴۷
- ۵۶- عقیده مشهور و عقیده شیخ در این مسأله..... ۴۹
- ۵۷- زن برای چهار انگشت باید دیه دو انگشت را داده و قصاص کند..... ۴۹
- ۵۸- این در صورتی است که به یکضرب باشد..... ۵۰
- ۵۹- برده را برای مرد و زن آزاد می‌کشند..... ۵۰
- ۶۰- کنیز را برای غلام و برای کنیز و مرد و زن آزاد..... ۵۱
- ۶۱- آزاد را برای برده نمی‌کشند..... ۵۲
- ۶۲- اگر آزاد کشتن برده‌ها را عادت کند..... ۵۲
- ۶۳- اگر مولی برده خود را بکشد..... ۵۳
- ۶۴- اگر آزاد برده را بکشد..... ۵۴
- ۶۵- مولا ضامن جنایت برده‌اش نیست..... ۵۳
- ۶۶- اقسام برده‌ها تفاوتی ندارند..... ۵۴
- ۶۷- اگر یکنفر چند نفر را بکشد..... ۵۶
- ۶۸- آیا برخی می‌توانند دیه بگیرند..... ۵۶
- ۶۹- لگن دست راست دو نفر را ببرد..... ۵۸
- ۷۰- روایت حیب سجستانی..... ۵۸
- ۷۱- یکنفر برده دو نفر آزاد را بکشد..... ۶۰
- ۷۲- پس از حکم برای اولی..... ۶۰
- ۷۳- قبل از حکم برای اولی مشترک است..... ۶۱

- ۷۴- روایتی در این مورد ۶۲
- ۷۵- اگر یکنفر برده دو برده را بکشد ۶۲
- ۷۶- شرط دوم: قصاص = تساوی در دین ۶۳
- ۷۷- مسلمان را برای کافر نمی‌کشند ۶۳
- ۷۸- مسلمان قتل ذمی را عادت کند ۶۴
- ۷۹- ابن ادريس مخالف است ۶۴
- ۸۰- قائلین هر دو قول با اجماع استدلال کرده‌اند ۶۴
- ۸۱- او را به‌عنوان مفسد می‌کشند ۶۷
- ۸۲- او را به‌عنوان قصاص می‌کشند ۶۷
- ۸۳- نتیجه این دو قول ۶۸
- ۸۴- ذمی را برای ذمی قصاص می‌کند ۶۹
- ۸۵- ذمی را برای مسلمان قصاص می‌کند ۶۹
- ۸۶- اگر کافری کافری را کشت و مسلمان شد ۷۱
- ۸۷- ذمی را برای مرتد می‌کشند ۷۲
- ۸۸- شرط سوم - پدر نباشد ۷۴
- ۸۹- بقیه اقارب را قصاص می‌کنند ۷۵
- ۹۰- شرط چهارم - کمال عقل است ۷۶
- ۹۱- دیوانه را برای کشتن عاقل و برای کشتن دیوانه ۷۶
- ۹۲- عاقل را برای دیوانه قصاص نمی‌کنند ۷۶
- ۹۳- عاقل دیوانه را بکشد ۷۷
- ۹۴- بچه را قصاص نمی‌کنند ۷۸
- ۹۵- بالغ بچه را بکشد قصاص می‌شود ۷۸
- ۹۶- شرط پنجم: محقون‌الدم بودن ۷۹
- ۹۷- راه‌های اثبات قتل ۸۱
- ۹۸- یک بار اقرار کافی است ۸۱
- ۹۹- اقرار سفیه و مفلس در عمد قبول است ۸۳

- ۱۰۰- اگر یکی به عمد و دیگری به خطا اقرار کند..... ۸۴
- ۱۰۱- بینه شهادت دو نفر مرد عادل است..... ۸۶
- ۱۰۲- شهادت با تمام جزئیات..... ۸۹
- ۱۰۳- قسامه، ۵۰ قسم است..... ۹۰
- ۱۰۴- تعریف لوث..... ۹۱
- ۱۰۵- قاتل هر کس شناخته نشد..... ۹۲
- ۱۰۶- کمتر از ۵۰ نفر قسم را تکرار می‌کنند..... ۹۴
- ۱۰۷- قسامه در اعضاء..... ۹۵
- ۱۰۸- اگر مدعی قسامه نداشت..... ۹۶
- ۱۰۹- متهم قسامه می‌آورد..... ۹۷
- ۱۱۰- قصاص اعضاء..... ۹۸
- ۱۱۱- سالم را برای ناسالم قصاص نمی‌کنند..... ۹۹
- ۱۱۲- راست را برای راست قصاص می‌کنند..... ۱۰۰
- ۱۱۳- برخی زخم‌ها قصاص می‌شود..... ۱۰۲
- ۱۱۴- قصاص فقط با آهن است..... ۱۰۵
- ۱۱۵- چشم را قصاص می‌کنند..... ۱۰۶
- ۱۱۶- مو را قصاص می‌کنند..... ۱۱۰
- ۱۱۷- گوش صحیح را برای گوش کر..... ۱۱۲
- ۱۱۸- قصاص بینی..... ۱۱۳
- ۱۱۹- قصاص دندان..... ۱۱۴
- ۱۲۰- اگر آن عضو نبود تبدیل به قصاص می‌شود..... ۱۱۷
- ۱۲۱- لواط..... ۱۱۸
- ۱۲۲- مجازات قتل عمد فقط قصاص است..... ۱۱۸
- ۱۲۳- با مصالحه می‌توانند دیه بگیرند..... ۱۱۹
- ۱۲۴- حضور شهود در قصاص..... ۱۲۱
- ۱۲۵- تداخل قصاص عضو در نفس..... ۱۲۳

- ۱۲۶- وسیله قصاص..... ۱۲۳
- ۱۲۷- سرایت قصاص را کسی ضامن نیست..... ۱۲۳
- ۱۲۸- قصاص موروثی است..... ۱۲۵
- ۱۲۹- حاضرین می‌توانند قصاص کنند..... ۱۲۷
- ۱۳۰- ولی دم صغیر باشد..... ۱۲۸
- ۱۳۱- برخی از اولیاء دم مصالحه کنند..... ۱۲۹
- ۱۳۲- پدر و اجنبی در قتل فرزندش شرکت کنند..... ۱۳۱
- ۱۳۳- سفیه و مفلس می‌توانند قصاص کنند..... ۱۳۲
- ۱۳۴- اگر مقتول دین مستوعب داشت..... ۱۳۳
- ۱۳۵- اگر قاتل عمد مرد..... ۱۳۵
- ۱۳۶- فهرست عمومی..... ۱۳۷
- ۱۳۷- اسامی مقدس..... ۱۳۸
- ۱۳۸- آیات کریمه..... ۱۳۹
- ۱۳۹- روایات وارده..... ۱۴۱
- ۱۴۰- اعلام..... ۱۴۳
- ۱۴۱- منابع..... ۴۴۵
- ۱۴۲- مواد قانونی..... ۱۴۶
- ۱۴۳- پایان..... ۱۵۲

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين.

کتاب القصاص

۱- القصاص - بالكسر. و هو اسم لاستيفاء مثل الجنایة من قتل او قطع او ضرب او جرح و اصله اقتفاء الاثر. يقال: قص اثره اذا تبعه فكأن المقتص يتبع اثر الجاني فيفعل مثل فعله (و فيه فصول)

(به نام خدا)

کتاب قصاص

۱- قصاص با کسره اولش اسم مصدر و به معنی گرفتن (مقابله به مثل) جنایتی که انجام داده از قبیل قتل و قطع عضو یا زدن و یا زخم کردن است در اصل لغت به معنی پی گیری است. می گویند قصّ اثره یعنی دنبالش را گرفت گویا قصاص کننده (ولی دم) دنبال جانی را می گیرد و به او کاری می کند که کرده است. این کتاب چند فصل دارد.